

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego "A."
spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
z udziałem zainteresowanych: J. K., M. K. i B. W.
o ustalenie podstawy wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 września 2014 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 31 października 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 października 2013 r. Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowego „A.” Spółki z o.o. z siedzibą w W. (dalej jako: „Spółka”) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T. z udziałem zainteresowanych: A. M., J. B., J. K., M. K. i B. W. o ustalenie podstawy wymiaru składek – w pkt 1. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach zainteresowanych: A. M. na kwotę 17.157 zł, J. B. na kwotę 12.305 zł, J. K. na kwotę 542 zł, M. K. na kwotę 9.322 zł i B. W. na kwotę 7.522 zł; w pkt 2. odrzucił skargę kasacyjną Spółki od wyroku Sądu

Apelacyjnego w (...) z dnia 25 października 2012 r., w sprawie sygn. akt III AUa (...), w stosunku do zainteresowanych: J. K., M. K. i B. W..

Sąd Apelacyjny ustalił, że wyrokiem z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Spółki od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 10 grudnia 2010 r., sygn. akt IV U (...). Przedmiotem sporu w sprawie była wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne zainteresowanych: A. M., J. B., J. K., M. K. i B. W.

Spółka zaskarżyła skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 października 2012 r. Przewodniczący Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w (...) zarządzeniem z dnia 12 lutego 2013 r. wezwał pełnomocnika skarżącej do określenia wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego. W piśmie procesowym z dnia 7 marca 2013 r. pełnomocnik skarżącej określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 111.762 zł.

Celem sprawdzenia wartości zaskarżenia kasacyjnego określonej w skardze, zarządzeniem z dnia 24 września 2013 r. Przewodniczący Wydziału wezwał pełnomocnika skarżącej do wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia biorąc za podstawę wysokość należnych składek obliczoną od przychodów ubezpieczonych osobno w każdej zaskarżonej decyzji. W wykonaniu tego zobowiązania pełnomocnik skarżącej w piśmie procesowym z dnia 22 października 2013 r. wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia ustalona w oparciu o wysokość należnych składek obliczoną od przychodów ubezpieczonych wynosi w sprawach zainteresowanych: A. M. - 17.157 zł, J. B. - 12.305 zł, J. K. - 542 zł, M. K. - 9.322 zł i B. W. - 7.522 zł.

Sąd Apelacyjny wskazał, że postępowanie sądowe w niniejszej sprawie rozpoczęły odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T., który wobec każdego pracownika (zainteresowanego w sprawie) wydał oddzielne decyzje. Korygował w nich indywidualną podstawę wymiaru składek, odrębnie względem każdego pracownika. W decyzjach dotyczących zainteresowanych: J. K., M. K. i B. W. różnica między zadeklarowaną przez płatnika podstawą wymiaru składek, a należną według organu rentowego, liczoną od podstawy wymiaru nie niższej niż kwota prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w

gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Decyzje organu rentowego określały przedmiot indywidualnych spraw ubezpieczonych pracowników. Odwołania od decyzji wniósł wprowadzić płatnik (pracodawca), co jednak nie zmienia, że na etapie postępowania sądowego nadal były to odrębne sprawy sądowe wynikające z poszczególnych decyzji, zarejestrowane zresztą pod oddzielnymi sygnaturami. To, że później sprawy te zostały połączone do łącznego rozpoznania na podstawie art. 219 k.p.c., w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie zmienia pierwotnej wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia w każdej z odrębnych spraw. Skorzystanie z możliwości, jaką daje ten przepis nie wpływa na wartość przedmiotu zaskarżenia, gdyż z chwilą połączenia nie powstaje jedna sprawa, lecz dalej pozostają oddzielne sprawy, połączone tylko do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Według Sądu Apelacyjnego w sprawie o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, wartość przedmiotu zaskarżenia należy liczyć odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika. To, że przedmiot spraw w warstwie faktycznej i prawnej innych ubezpieczonych w istocie się nie różni, nie oznacza, że wartość przedmiotu sporu w sprawie jednego ubezpieczonego zwiększa (składa się na) wartość przedmiotu sporu w sprawie drugiego (innego) ubezpieczonego. Ubezpieczony pracownik nie jest stroną w sprawie wynikającej z decyzji organu rentowego skierowanej do innego ubezpieczonego pracownika. Przy współuczestnictwie formalnym, gdy dochodzone są roszczenia oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej wartość przedmiotu zaskarżenia oblicza się oddzielnie dla każdego ze współuczestników. Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Najwyższy zajmował już takie stanowisko w podobnej sprawie, w której pracodawca wypłacał pracownikom bony towarowe i organ rentowy zaliczał je indywidualnie poszczególnym pracownikom do podstawy wymiaru składek. Stwierdzono wówczas, że w sprawie o zaliczenie do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wartości bonów towarowych wydanych pracownikom przez pracodawcę (płatnika składek) dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia, którą wyznacza wartość naliczanych przez organ rentowy składek. Znaczenie miała wartość przedmiotu sporu i w konsekwencji przedmiotu zaskarżenia wynikająca z

indywidualnej decyzji dotyczącej podstawy wymiaru poszczególnych ubezpieczonych (pracowników). W konsekwencji ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia skargi kasacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zostały odrzucone. W konkluzji rozważań Sąd Apelacyjny stwierdził, że skarga kasacyjna przysługuje od prawomocnego wyroku i w sprawach o prawa majątkowe, warunkuje ją określona wartość przedmiotu zaskarżenia, dlatego badanie dopuszczalności skargi pozostaje aktualne również na etapie jej rozpoznawania. Podana pierwotnie wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 111.762 zł nie była prawidłowa, gdyż Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku rozstrzygnął łącznie o odrębnych sprawach poszczególnych ubezpieczonych, połączonych tylko do wspólnego rozpoznania, w których wartość przedmiotu sporu i w konsekwencji zaskarżenia, wynikająca z podwyższenia podstawy wymiaru składek w stosunku do zainteresowanych: J. K., M. K. i B. W., była niższa niż dziesięć tysięcy złotych (art. 398² § 1 k.p.c.).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w stosunku do każdego z zainteresowanych i uznając, że wartość przedmiotu zaskarżenia w stosunku do każdego z zainteresowanych: J. K., M. K. i B. W. jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. odrzucił skargę Spółki.

Powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego – w stosunku do zainteresowanych: J. K., M. K. i B. W. – Spółka zaskarżyła zażaleniem zarzucając naruszenie: - art. 21 k.p.c. w związku z art. 398²¹ § 2 k.p.c. przez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie wartości przedmiotu zaskarżenia w kwotach ustalonych przez Sąd i w konsekwencji niezasadne odrzucenie skargi kasacyjnej jako niespełniającej wymogu określonego w art. 398² § 1 k.p.c.; - art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c. przez niezasadne przyjęcie, że zainteresowani - pracownicy powoda - występują w sprawie na zasadzie współuczestnictwa formalnego.

Żaląc się Spółka wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) w celu nadania biegu złożonej skardze kasacyjnej Spółki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione. Kwestią sporną w sprawie, w której Spółka wniosła rozpatrywane zażalenie było ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych; sprawa nie dotyczyła spraw, w których skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia (por. art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c.). Stosownie do art. 398² § 1 zdanie pierwsze i drugie k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Wynikający z rozpatrywanego zażalenia problem dotyczący sposobu określenia wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego w sytuacji objęcia jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wywoływał rozbieżności w judykaturze Sądu Najwyższego, o czym świadczy orzeczenie Sądu Najwyższego powoływane w zażaleniu na uzasadnienie trafności stanowiska prezentowanego przez żalącą się Spółkę. Ostatecznie wątpliwości te zostały wyjaśnione w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, zgodnie z którą w razie objęcia jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c.). W uchwale tej Sąd Najwyższy uwzględnił odmienne stanowisko prezentowane w orzecznictwie powołane przez żalącą się Spółkę w uzasadnieniu rozpatrywanego zażalenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301).

Sąd Najwyższy, w składzie rozpoznającym niniejsze zażalenie, w pełni aprobuje stanowisko wyrażone w powołanej wyżej uchwale II UZP 1/14. Zaskarżone rozpatrywanym zażaleniem postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) jest prawidłowe i zgodne ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w zakresie omawianej kwestii w uchwale II UZP 1/14.

Z powyższych względów – uznając bezzasadność rozpatrywanego zażalenia – Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie przepisu art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.